EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2021 07 08
COM(2021) 401 final

2021/0222 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

dėl Kroatijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo

{SWD(2021) 197 final}

2021/0222 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

dėl Kroatijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė[1], ypač į jo 20 straipsnį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) COVID-19 protrūkis sutrikdė Kroatijos ekonomiką. 2019 m. Kroatijos vienam gyventojui tenkantis bendrasis vidaus produktas (BVP vienam gyventojui) sudarė 42,7 % Sąjungos vidurkio. Remiantis Komisijos 2021 m. pavasario prognoze, Kroatijos realusis BVP 2020 m. sumažėjo 8,0 % ir numatoma, kad 2020 ir 2021 m. kartu sudėjus jis sumažės 3,4 %. Tarp vidutinio laikotarpio ekonominės veiklos rezultatus ilgiau veikiančių veiksnių – sudėtinga verslo aplinka, įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitiktis bei darbo jėgos trūkumas ir mažos investicijos į MTP ir skaitmeninės infrastruktūros objektus – visa tai mažina augimo potencialą. Be to, Kroatijai reikia didinti savo viešojo administravimo veiksmingumą, kad būtų geriau formuojama, koordinuojama, įgyvendinama ir vertinama viešoji politika ir užtikrintas pajėgumas panaudoti Sąjungos lėšas, atsižvelgiant į tai, kad iki 2027 m. pabaigos galimi Sąjungos finansavimo srautai sudarys maždaug 40 % BVP;

(2) 2019 m. liepos 9 d. ir 2020 m. liepos 20 d. per Europos semestrą Taryba Kroatijai pateikė rekomendacijų. Visų pirma, Taryba rekomendavo, laikantis Stabilumo ir augimo pakto bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos, imtis visų būtinų priemonių, kad būtų veiksmingai kovojama su pandemija, palaikoma ekonomika ir remiamas būsimas atsigavimas; kai leis ekonominės sąlygos, vykdyti fiskalinę politiką, kuria siekiama užtikrinti apdairią vidutinio laikotarpio fiskalinę būklę ir skolos tvarumą, kartu didinant investicijas; sustiprinti biudžeto sistemą ir neapibrėžtųjų įsipareigojimų stebėseną centriniu ir vietos lygmenimis; didinti sveikatos sistemos atsparumą; skatinti subalansuotą geografinį sveikatos priežiūros darbuotojų ir įstaigų pasiskirstymą, glaudesnį administravimo įstaigų bendradarbiavimą visais lygmenimis ir investicijas į e. sveikatą. Taryba taip pat rekomendavo sustiprinti darbo rinkos priemones bei

[1] OL L 57, 2021 2 18, p. 17.

institucijas ir gerinti jų ir socialinių tarnybų veiklos koordinavimą, taip pat konsoliduoti socialines išmokas ir didinti jų pajėgumą mažinti skurdą. Ji rekomendavo įgyvendinti švietimo reformą ir suteikti daugiau galimybių dalyvauti visų lygmenų švietimo ir mokymo sistemoje bei pagerinti jos kokybę ir atitiktį darbo rinkos poreikiams, kartu skatinant ugdyti įgūdžius. Taryba rekomendavo Kroatijai toliau taikyti likvidumo užtikrinimo MVĮ ir savarankiškai dirbantiems asmenims priemones; toliau mažinti parafiskalinius mokesčius ir prekių bei paslaugų rinkos reguliavimo apribojimus; gerinti valstybės valdomų įmonių bendrąjį valdymą ir aktyviau užsiimti tokių įmonių ir negamybinio turto pardavimu. Taryba Kroatijai rekomendavo centriniu bei vietos lygmenimis didinti viešojo administravimo pajėgumus ir veiksmingumą rengiant ir įgyvendinant viešuosius projektus ir politikos priemones; mažinti viešojo administravimo teritorinį susiskaidymą ir racionalizuoti funkcinį kompetencijų pasiskirstymą; konsultuojantis su socialiniais partneriais įdiegti suderintas visų viešojo administravimo ir viešųjų tarnybų darbo užmokesčio nustatymo sistemas. Kroatijai taip pat rekomenduota paankstinti brandžių viešųjų investicinių projektų įgyvendinimą ir vykdant su investicijomis susijusią ekonominę politiką daugiausia dėmesio skirti moksliniams tyrimams ir inovacijoms, tvariam miesto ir geležinkelių transportui, švariai energijai, atsinaujinančiajai energijai ir aplinkos infrastruktūrai ir žaliajai bei skaitmeninei pertvarkai, kartu atsižvelgiant į regioninius skirtumus. Galiausiai Taryba rekomendavo stiprinti korupcijos prevenciją ir sankcijas už ją, visų pirma vietos lygmeniu, ir didinti teismų sistemos veiksmingumą. Įvertinusi pažangą įgyvendinant šias šaliai skirtas rekomendacijas tuo metu, kai buvo pateiktas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas, Komisija mano, kad rekomendacija nedelsiant imtis fiskalinės politikos atsakomųjų priemonių siekiant veiksmingai įveikti pandemiją, palaikyti ekonomiką ir remti jos būsimą atsigavimą ir rekomendacija išlaikyti pakankamą MVĮ ir savarankiškai dirbančių asmenų likvidumą yra visiškai įgyvendinta;

(3) 2021 m. birželio 2 d. pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1176/2011[2] 5 straipsnį dėl Kroatijos Komisija paskelbė nuodugnią apžvalgą. Atlikusi analizę Komisija padarė išvadą, kad Kroatijoje yra susidaręs makroekonominis disbalansas, visų pirma siejamas su viešojo bei privačiojo sektorių ir išorės skola esant mažam potencialiam augimui;

(4) 2021 m. gegužės 14 d. pagal Reglamento (ES) 2021/241 18 straipsnio 1 dalį Kroatija Komisijai pateikė nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Jis pateiktas po konsultacijų, vykdytų pagal nacionalinę teisinę sistemą su vietos ir regionų valdžios institucijomis, socialiniais partneriais, pilietinės visuomenės organizacijomis ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais. Nacionalinė atsakomybė už ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą yra sėkmingo jo įgyvendinimo ir ilgalaikio poveikio valstybėje narėje ir patikimumo visoje Sąjungoje pagrindas. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnį Komisija ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano aktualumą, efektyvumą, veiksmingumą ir darną įvertino vadovaudamasi to reglamento V priede pateiktomis vertinimo gairėmis;

(5) ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planais turėtų būti siekiama Reglamentu (ES) 2021/241 nustatytos Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės ir

[2] 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo (OL L 306, 2011 11 23, p. 25).

Tarybos reglamentu (ES) 2020/2094[3] nustatytos ES ekonomikos gaivinimo priemonės bendrųjų tikslų, siekiant remti atsigavimą po COVID-19 krizės. Jais turėtų būti skatinama Sąjungos ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda, prisidedant prie Reglamento (ES) 2021/241 3 straipsnyje nurodytų šešių ramsčių įgyvendinimo;

(6) valstybių narių įgyvendinamais ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planais visoje Sąjungoje bus koordinuojamos pastangos investuoti ir reformuoti. Koordinuotai ir vienu metu įgyvendinant šias reformas ir investicijas bei tarpvalstybinius projektus, tos reformos ir investicijos vienos kitas papildys ir turės teigiamą šalutinį poveikį visoje Sąjungoje. Todėl maždaug trečdalį priemonės poveikio valstybių narių ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui sudarys šalutinis kitose valstybėse narėse taikomų priemonių poveikis;

Subalansuotas atsakas, prisidedant prie šešių ramsčių įgyvendinimo

(7) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies a punktą ir V priedo 2.1 skirsnį, ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas iš esmės (A reitingas) yra visapusiškas ir deramai subalansuotas atsakas į ekonominę ir socialinę padėtį ir taip tinkamai prisideda prie visų šešių Reglamento (ES) 2021/241 3 straipsnyje nurodytų ramsčių įgyvendinimo, atsižvelgiant į konkrečius atitinkamos valstybės narės uždavinius ir finansinius asignavimus;

(8) į planą įtrauktos priemonės, kuriomis prisidedama prie visų šešių ramsčių įgyvendinimo ir nemažai plano komponentų yra susiję su keliais ramsčiais. Toks požiūris padeda užtikrinti, kad kiekvienas ramstis būtų įgyvendinamas visapusiškai ir nuosekliai. Be to, atsižvelgiant į konkrečius Kroatijos uždavinius, laikoma, kad ypatingas dėmesys pažangiam, tvariam bei integraciniam augimui ir ekonomikos bei instituciniam atsparumui, kartu užtikrinant bendrą svorio pasiskirstymą per visus ramsčius, yra tinkamai subalansuotas;

(9) žaliasis plano aspektas apima atitinkamas priemones, kurios, kaip tikimasi, padės pasiekti klimato srities siektiną reikšmę ir prisidės prie aplinkos bei biologinės įvairovės išsaugojimo. Pagrindinius komponentus, kuriais daugiausia dėmesio skiriama žaliajai pertvarkai, sudaro investicijos į pastatų renovaciją, atsinaujinančiąją energiją ir energijos vartojimo efektyvumą, atliekų ir vandens tvarkymą ir tvarų bei inovatyvų judumą. Be to, į planą įtrauktos investicijos į MTP ir inovacijas, biologinės įvairovės ir ekosistemų išsaugojimą ir perėjimą prie žaliųjų darbo vietų ir žiedinės ekonomikos. Daugiausia dėmesio akivaizdžiai skiriama Kroatijos ekonomikos ir visuomenės skaitmeninei transformacijai, imantis įvairių priemonių, skirtų viešojo administravimo skaitmeninimui ir viešųjų paslaugų teikimui internetu remti. Be to, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas investuoti į skaitmeninės infrastruktūros objektus atokiose kaimo vietovėse, atsiliekančiose gigabitinio ryšio paslaugų srityje, taip pat įtrauktos investicijos į fiksuotąjį ir belaidį skaitmeninį ryšį ir papildomos reformos pagal Sąjungos skaitmeninio junglumo pavyzdinę iniciatyvą ir bendrą Sąjungos junglumo priemonių rinkinį[4];

---

[3] 2020 m. gruodžio 14 d. Tarybos reglamentas (ES) 2020/2094, kuriuo nustatoma Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonė atsigavimui po COVID-19 krizės paremti (OL L 433I, 2020 12 22, p. 23).

[4] Komisijos rekomendacija 2020/1307: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:32020H1307.

(10) planu prisidedant prie pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo ramsčio įgyvendinimo daug dėmesio skiriama verslo aplinkos gerinimui, paramai MVĮ ir didelėms įmonėms, taip pat inovacijų ir MTP skatinimui. Šiomis priemonėmis siekiama toliau mažinti administracinę ir parafiskalinę įmonių naštą, liberalizuoti kelias reglamentuojamąsias profesijas, suteikti galimybę įmonėms gauti kapitalo, kad jų konkurencingumo lygis ir našumas būtų didesni, ir kartu pritaikyti jų veiklos procesus prie žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos, be kita ko, didinant jų investicijas į žaliąsias technologijas. Be to, plane itin daug dėmesio skiriama skaitmeninių technologijų tvarumo ir naudojimo turizmo sektoriuje didinimui, visų pirma modernizuojant infrastruktūrą, kad būtų padidintas jos energijos vartojimo efektyvumas ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimas, ir skatinant priimti naujus žiedinės ekonomikos principus atitinkančius verslo planus. Socialinė sanglauda turėtų būti didinama daugiausia aktyvios darbo rinkos politikos priemonėmis, kurios būtų skirtos ir pažeidžiamoms grupėms, švietimo srities priemonėmis, taip pat vykdant socialinę politiką, kuria siekiama mažinti skurdą. Be to, teritorinė sanglauda, visų pirma mažiau apgyvendintų vietovių ir salų prieinamumas ir junglumas, turėtų būti didinami išplečiant, modernizuojant ir tobulinant kelių, geležinkelių ir jūrų transporto infrastruktūros objektų valdymą, užtikrinant geresnį pietų ir šiaurės elektros energijos tinklo sujungimą ir modernizuojant viešuosius kanalizacijos ir vandentiekio tinklus;

(11) sveikatos priežiūros ramsčiui ir ekonominiam, socialiniam bei instituciniam atsparumui naudingas sveikatos priežiūros sistemos tobulinimas, vykdant būtinas struktūrines reformas, taip pat gerinant infrastruktūros ir medicinos reikmenų reikalavimus, taip kartu didinant ekonominę, socialinę ir institucinę sanglaudą ir konvergenciją Kroatijoje ir Sąjungoje. Be to, priemonėmis numatoma pasiekti visišką teritorinę pirminės sveikatos priežiūros aprėptį ir užtikrinti vaistų prieinamumą, taigi ir padidinti sveikatos sistemos atsparumą ir pasirengimą, kartu gerinant gyvenimo kaimo bei atokiose vietovėse ir salose kokybę. Pagal planą ilgalaikė priežiūra remiama investicijomis, kuriomis siekiama pagerinti priežiūros namuose ir bendruomeninių priežiūros paslaugų, taip pat institucinės priežiūros, skirtos išimtinai žmonėms, kurie funkciškai visiškai nuo jos priklauso, paslaugų teikimą, prieinamumą ir kokybę, o keli jo komponentai yra skirti viešajam administravimui stiprinti ir instituciniam atsparumui didinti. Į planą įtraukta svarbių priemonių švietimo srityje, visų pirma investicijomis į infrastruktūrą didinamas dalyvavimas ankstyvojo ugdymo ir priežiūros sistemoje, suteikiama galimybė mokytis viena pamaina ir padidinamas privalomo mokymo valandų skaičius pradinėse mokyklose, peržiūrimos mokymo programos ir modernizuojamas aukštasis mokslas. Šiomis priemonėmis tikimasi akivaizdžiai pagerinti švietimo rezultatus. Numatoma, kad vykdant reformas bus sumažintas viešųjų mokslinių tyrimų įstaigų susiskaidymas – bus pereinama prie mokslinių tyrimų ir inovacijų, orientuotų į rezultatus, finansavimo, ir gerinama tyrimų srities karjeros raida, konkrečiai orientuojantis į mokslo, technologijų, inžinerijos, matematikos bei informatikos ir ryšių technologijų sritis;

Visų ar didelės dalies šaliai skirtose rekomendacijose nustatytų uždavinių sprendimas

(12) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies b punktą ir V priedo 2.2 skirsnį, numatoma, kad ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas padės veiksmingai spręsti visus uždavinius arba didelę dalį uždavinių (A reitingas), nustatytų atitinkamose valstybei narei skirtose rekomendacijose, įskaitant mokestinius klausimus, ir rekomendacijose, pateiktose pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 6

dalį, skirtose Kroatijai, arba uždavinius, nustatytus kituose atitinkamuose dokumentuose, kuriuos Komisija oficialiai priėmė per Europos semestrą;

(13) galima laikyti, kad rekomendacijos, susijusios su tiesioginiu fiskalinės politikos atsaku į pandemiją, nėra įtrauktos į Kroatijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, nepaisant to, kad 2020 ir 2021 m. Kroatija apskritai tinkamai ir pakankamai sureagavo į tiesioginį poreikį remti ekonomiką fiskalinėmis priemonėmis, laikydamasi bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos nuostatų;

(14) plane pateikiamas išsamus viena kitą papildančių reformų ir investicijų rinkinys, kuriuo padedama veiksmingai spręsti visus arba didelę dalį ekonominių ir socialinių uždavinių, išdėstytų per 2019 ir 2020 m. Europos semestrą Tarybos Kroatijai pateiktose rekomendacijose, visų pirma viešojo administravimo, sveikatos sistemos atsparumo, užimtumo, švietimo ir įgūdžių, ypač pažeidžiamų grupių, klimato ir skaitmeninės pertvarkos srityse, taip pat verslo aplinkos ir teismų sistemos srityse;

(15) ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatyta priemonių, kuriomis siekiama stiprinti biudžeto sistemą ir prisidedama prie Kroatijos viešojo administravimo uždavinių, įskaitant darbo užmokesčio nustatymo sistemą ir vietos valdžios susiskaidymą, sprendimo. Konkrečiomis priemonėmis siekiama didinti viešojo administravimo pajėgumus ir veiksmingumą kuriant ir įgyvendinant viešuosius projektus ir politiką. Kroatijos plane numatyta priemonių, kuriomis siekiama padidinti teisingumo sistemos veiksmingumą, ir prisiimami konkretūs įsipareigojimai sutrumpinti bylų nagrinėjimo trukmę, sumažinti neišnagrinėtų bylų skaičių ir paspartinti teisingumo sistemos skaitmeninimą. Plane taip pat numatoma stiprinti korupcijos prevenciją ir sugriežtinti sankcijas už ją;

(16) plane atsižvelgiama į Tarybos rekomendaciją pertvarkyti švietimo sistemą imantis priemonių, kuriomis didinamas dalyvavimas ankstyvojo ugdymo ir priežiūros sistemoje, padidinamas privalomo mokymo valandų skaičius pradinėje mokykloje, atnaujinamos mokyklų programos, skatinami skaitmeniniai įgūdžiai ir modernizuojamas aukštasis mokslas. Tikslinėmis reformomis ir investicijomis turėtų būti tobulinami valstybinės užimtumo tarnybos procesai ir padedama didinti dalyvavimą darbo rinkoje priimant aktyvią darbo rinkos politiką, suteikiant mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo programų kuponus ir iš dalies keičiant darbo teisę. Su Kroatijos socialinės gerovės sistema susiję uždaviniai sprendžiami imantis priemonių, kuriomis būtų padidinta socialinių išmokų aprėptis, adekvatumas bei tikslingumas ir suteikiama galimybė plėtoti naujas socialines paslaugas;

(17) pagal Kroatijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą turėtų būti gerinama Kroatijos verslo aplinka ir šalinamos augimo ir investicijų kliūtys, kaip nustatyta kelis kartus pateiktose Tarybos rekomendacijose. Verslo aplinkai skirtu priemonių rinkiniu siekiama mažinti administracinę naštą ir parafiskalinius mokesčius, sušvelninti profesinėms paslaugoms keliamus reguliavimo reikalavimus ir suteikti daugiau galimybių gauti finansavimą. Į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktomis priemonėmis taip pat siekiama tobulinti valstybės valdomų įmonių valdymą ir intensyvinti tokių įmonių ir negamybinio turto pardavimą. Didelę investicijų dalį reikėtų sutelkti į žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytomis svarbiomis investicijomis siekiama įgyvendinti Tarybos rekomendacijas dėl energijos vartojimo efektyvumo ir aplinkos apsaugos infrastruktūros bei veiksmingesnės transporto sistemos. Kroatijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatomos papildomos

priemonės, kuriomis siekiama atsižvelgti ir į kitas Tarybos rekomendacijas Kroatijai, įskaitant rekomendacijas mokslinių tyrimų bei inovacijų ir sveikatos priežiūros srityse;

(18) sprendžiant pirmiau minėtus uždavinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu taip pat numatoma padėti panaikinti Kroatijos patiriamą disbalansą[5], visų pirma siejamą su didele viešojo bei privačiojo sektorių ir išorės skola esant mažam potencialiam augimui;

Indėlis į augimo potencialą, darbo vietų kūrimą ir ekonominį, socialinį ir institucinį atsparumą

(19) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies c punktą ir V priedo 2.3 skirsnį, numatoma, kad ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas turės didelį poveikį (A reitingas) valstybės narės ekonomikos augimo potencialo didinimui, darbo vietų kūrimui, ekonominio, socialinio ir institucinio atsparumo didinimui, kartu prisidedant prie Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimo, be kita ko, propaguojant vaikams ir jaunimui skirtą politiką, taip pat ekonominio ir socialinio COVID-19 krizės poveikio mažinimui, taip sustiprinant ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą ir konvergenciją Sąjungoje;

(20) iš Komisijos atlikto modeliavimo matyti, kad pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą Kroatijos BVP iki 2026 m. galima padidinti 2,9 %[6]. Plane numatytų investicijų ir reformų įgyvendinimas turėtų padėti Kroatijai išspręsti su pagrindiniais ekonominiais trūkumais, pavyzdžiu, su palyginti mažu užimtumo ir augimo potencialu, susijusias problemas. Investicijomis į mokslinius tyrimus ir inovacijas siekiama didinti Kroatijos konkurencingumą ir našumą, o tobulinant įgūdžius galėtų būti padidintas darbo jėgos konkurencingumas ir sumažintas įgūdžių trūkumas ir neatitiktis darbo rinkos poreikiams. Didelės investicijos į švietimą turėtų padėti pagerinti mokymosi rezultatus. Visomis šiomis priemonėmis turėtų būti didinamas žmogiškasis kapitalas ir darbo našumas, todėl darbo jėga turėtų labiau prisidėti prie potencialaus augimo;

(21) tolesnis paslaugų rinkos liberalizavimas, įskaitant kelias profesines paslaugas, turėtų būti naudingas vartotojams ir turėtų padidinti konkurenciją ir paskatinti kurti daugiau darbo vietų. Mažinant administracinę naštą ir parafiskalinius mokesčius, taip pat imantis administracinių priemonių, susijusių su valstybės valdomų įmonių ir viešųjų pirkimų valdymo tobulinimu, kova su korupcija ir kovos su pinigų plovimu pajėgumų stiprinimu, turėtų būti prisidedama prie Kroatijos įsipareigojimų įgyvendinimo jai prisijungus prie Europos valiutų kurso mechanizmo (VKM II). Šie veiksmai turės teigiamą poveikį investuotojų pasitikėjimui, todėl Kroatija taps patrauklesnė vieta užsienio investicijoms vykdyti ir praktinei patirčiai perduoti. Tos reformos bei investicijos į veiksmingesnę transporto sistemą, tolesnį pramonės šakų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą, pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir žaliosios bei skaitmeninės pertvarkos skatinimą turėtų padidinti konkurencingumą ir visos ekonomikos tvarumą;

---

5 Toks makroekonominis disbalansas yra susijęs su rekomendacijomis, pateiktomis pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 6 straipsnį 2019 ir 2020 m.

6 Toks modeliavimas atspindi bendrą NGEU poveikį, kuris taip pat apima REACT-EU finansavimą ir didesnį finansavimą programoms „Europos horizontas“, „InvestEU“, TPF, kaimo plėtrai ir rezervui „rescEU“. Toks modeliavimas neapima galimo teigiamo struktūrinių reformų poveikio, kuris gali būti didelis.

(22) ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatyta priemonių, kuriomis siekiama didinti pažeidžiamiausių asmenų įsidarbinamumą, taip mažinant socialinę atskirtį ir skurdą. Skurdo ir socialinės atskirties pavojus Kroatijoje yra glaudžiai susijęs su nedarbu ir neaktyvumu. Vyresnio amžiaus žmonėms, neįgaliesiems ir asmenims, gyvenantiems namų ūkiuose, kuriuose nė vienas narys neturi darbo, skurdas gresia palyginti labiau, o nedarbo draudimo sistemos aprėptis ir adekvatumas tebėra maži. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu įsipareigojama padidinti garantuotos minimalios išmokos, kuri yra pagrindinė skurdui mažinti skirta išmoka, adekvatumą ir išplėsti jos aprėptį. Panašiai, turėtų būti padidinta nedarbo išmokos suma ir prailginta išmokos mokėjimo trukmė, taip pat turėtų būti padidintos minimalios pensijos. Be to, priemonėmis, susijusiomis su mokymu ir įgūdžių ugdymu turizmo sektoriuje ir žaliosios bei skaitmeninės pertvarkos srityse, ypatingas dėmesys skiriamas pažeidžiamiausioms grupėms;

(23) plane numatyta įvairių intervencinių priemonių, kuriomis siekiama prisidėti prie Europos socialinių teisių ramsčio, siekiant, be kita ko, suteikti daugiau galimybių naudotis ankstyvojo ugdymo ir priežiūros paslaugomis, kurti skaitmeninius sprendimus, kad būtų galima keistis duomenimis apie socialines išmokas, teikti socialinės mentorystės paslaugas, kad būtų skatinamas visų pirma jaunimo užimtumas ir socialinė įtrauktis;

Reikšmingos žalos nedarymo principas

(24) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies d punktą ir V priedo 2.4 skirsnį, ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu numatoma užtikrinti, kad jokia ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatyta reformų ir investicinių projektų įgyvendinimo priemone nebūtų padaryta reikšminga žala aplinkos tikslams (A reitingas), kaip tai suprantama pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/852[7] 17 straipsnį (reikšmingos žalos nedarymo principas);

(25) pagal Reglamentą (ES) 2021/241 ir Komisijos priimtas reikšmingos žalos nedarymo principo taikymo technines gaires (2021/C 58/01) Kroatija pateikė įrodymų ir patikinimų, kuriais įrodė, kad į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktų reformų ir investicijų įgyvendinimo priemonėmis neturėtų būti daroma reikšminga žala nė vienam iš šešių aplinkos tikslų, t. y. klimato kaitos švelninimo, prisitaikymo prie klimato kaitos, tausaus vandens ir jūrų išteklių naudojimo ir apsaugos, perėjimo prie žiedinės ekonomikos, taršos prevencijos ir kontrolės bei biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos ir atkūrimo tikslams;

(26) renkantis priemones, kuriomis iš esmės prisidedama prie aplinkos tikslų arba kurios daro nereikšmingą numatomą poveikį aplinkos tikslams ar nedaro jiems jokio poveikio, tikimasi, kad daugelis plane numatytų priemonių, pavyzdžiui, švietimo ir mokymo, darbo rinkos ir viešojo administravimo srityse, iš pat pradžių atitiks reikšmingos žalos nedarymo principą. Prireikus konkrečiomis tarpinėmis reikšmėmis ir siektinomis reikšmėmis reikėtų užtikrinti, kad nebūtų daroma reikšmingos žalos. Visų pirma, investuojant į anglies dioksido surinkimą ir saugojimą neturėtų būti perkama ar naudojama veiksmingesnės naftos gavybos įranga arba didinama naftos

[7] 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088 (OL L 198, 2020 6 22, p. 13).

gavybos apimtis. Panašiai, investicijų į geoterminę energiją atveju tarpine reikšme ir siektina reikšme reikėtų užtikrinti, kad įgyvendinant projektus nebūtų vykdoma jokia naftos ar dujų žvalgymo ir gavybos veikla, kad tokiais tikslais nebūtų perkama jokia įranga, kad nebūtų išmetama metano ir kad geoterminiai gręžiniai nedarytų žalingo poveikio vandens trūkumui ir vandens kokybei. Investicijų į Zadaro oro uostą projekte ypatingas dėmesys skiriamas oro uosto elektrifikacijai ir fotovoltinės technologijos įrengimui, užtikrinant, kad pagal Reglamentą (ES) 2021/241 skiriama parama nebūtų naudojama oro uostui fiziškai plėsti. Tarpine reikšme investuojant į medicininių atliekų deginimo įrenginius Zagrebo miesto centre reikėtų užtikrinti, kad deginimo įrenginiuose būtų įrengtos neperdirbtinų pavojingųjų medicininių atliekų energijos regeneracijos linijos su dūmtakių dujų valymo sistema ir nuolatinės išmetamųjų teršalų stebėsenos sistema. Ypatingas dėmesys taip pat skiriamas horizontaliosioms sistemoms, kurių tarpinėmis reikšmėmis reikėtų užtikrinti, kad kuriant tokias sistemas būtų taikomi reikalavimai laikytis reikšmingos žalos nedarymo principo;

Indėlis į žaliąją pertvarką, įskaitant biologinę įvairovę

(27) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies e punktą ir V priedo 2.5 skirsnį, ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane yra priemonių, kuriomis dideliu mastu (A reitingas) prisidedama prie žaliosios pertvarkos, įskaitant biologinę įvairovę, arba dėl jos kylančių uždavinių sprendimo. Paramos siekiant klimato srities tikslų priemonėms skiriamos lėšos sudaro 40,3 % visų plano asignavimų (apskaičiuota pagal Reglamento (ES) 2021/241 VI priede nurodytą metodiką). Pagal Reglamento (ES) 2021/241 17 straipsnį, ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas dera su 2021–2030 m. nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane pateikta informacija;

(28) į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukta ilgalaikių reformų ir investicijų, kuriomis prisidedama prie žaliosios pertvarkos. Tai investicijos į energijos vartojimo efektyvumą renovuojant viešuosius ir privačius pastatus, reformos, kuriomis siekiama sudaryti palankesnes sąlygas naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir investuoti į geoterminę energiją bei į elektros ir skirstomuosius tinklus, kad būtų lengviau integruoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius. Investuojant į anglies dioksido surinkimą ir geologinį saugojimą turėtų būti demonstruojamos novatoriškos technologijos, turinčios klimato kaitos švelninimo potencialą. Be to, ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu skatinama naudoti pažangiuosius biodegalus, gaminti žaliąjį vandenilį ir diegti papildymo infrastruktūrą – visa tai paskatins tvarų judumą per ateinantį dešimtmetį. Juo skatinamas perėjimas nuo kelių transporto prie geležinkelių transporto, kartu investuojant į netaršias transporto priemones bei laivus ir remiant susijusią infrastruktūrą. Galiausiai, prie žaliųjų tikslų įgyvendinimo taip pat turėtų būti prisidedama investicijomis į žaliųjų įgūdžių ugdymą ir padedant MVĮ bei didelėms įmonėms investuoti į aplinką tausojančios gamybos procesus ir investicijomis į tvaresnį turizmą;

(29) apskritai reformos ir investicijos, kuriomis prisidedama prie žaliosios pertvarkos, dera su esamais nacionaliniais planais. Kalbant apie aplinkos politiką, ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu turėtų būti tiesiogiai prisidedama prie geresnio gamtos išteklių valdymo. Pagal planą numatoma investuoti į infrastruktūrą siekiant modernizuoti vandens ir nuotekų sistemas ir paspartinti perėjimą prie žiedinės ekonomikos. Skiriamas finansavimas naujai infrastruktūrai, kuria siekiama sumažinti į sąvartynus vežamų atliekų kiekį, įskaitant perdirbimo įrenginius ir atliekų rūšiavimo centrus. Plane numatytos investicijos, kuriomis siekiama skatinti žiedinę ekonomiką

žemės ūkio sektoriuje, kad būtų prisidedama prie maisto atliekų mažinimo. Taip pat nustatytos specialios biologinės įvairovės apsaugos priemonės, pavyzdžiui, skirtos upėms ir salpoms atkurti ir invazinėms rūšims išnaikinti Neretvos deltos pažeidžiamoje zonoje. Šiomis priemonėmis turėtų būti užtikrintas ilgalaikis Kroatijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano poveikis žaliajai pertvarkai, įskaitant poveikį biologinės įvairovės ir aplinkos apsaugai;

(30) reformomis ir investicijomis turėtų būti iš esmės prisidedama prie Kroatijos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir klimato srities tikslų įgyvendinimo pažangos, kaip numatyta Kroatijos 2030 m. nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane ir ilgalaikėje priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo strategijoje. kalbant apie Reglamente (ES) 2020/852 nustatytus aplinkos tikslus, plane numatytos paminėtinos klimato kaitos švelninimo priemonės, kuriomis siekiama mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, visų pirma padidinant pastatų fondo energijos vartojimo efektyvumą, investuojant, kad būtų skatinamas atsinaujinančiosios energijos vartojimas energetikos ir transporto sektoriuose, ir naudojant novatoriškas technologijas. Plane numatyta svarbių priemonių, susijusių su prisitaikymu prie klimato kaitos, įskaitant paramą tvariam vandens išteklių naudojimui, mažinant vandens nuostolius ir energijos suvartojimą vandentiekio tinkluose. Pagal planą taip pat numatoma nemažai investuoti į potvynių rizikos prevencijos priemones, skatinant naudoti gamtos procesais pagrįstus sprendimus. Kroatijos planu numatoma prisidėti prie 2030 m. Sąjungos energetikos ir klimato srities tikslų ir Sąjungos 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslo;

Indėlis į skaitmeninę pertvarką

(31) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies f punktą ir V priedo 2.6 skirsnį, ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane yra priemonių, kuriomis dideliu mastu (A reitingas) prisidedama prie skaitmeninės pertvarkos arba dėl tos pertvarkos kylančių uždavinių. Skaitmeninių tikslų rėmimo priemonėms tenka suma, sudaranti 20,4 % visų plano asignavimų (apskaičiuota pagal Reglamento (ES) 2021/241 VI priede nurodytą metodiką);

(32) veiksmai, kuriais siekiama remti skaitmeninę pertvarką, numatyti visame Kroatijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane ir atspindi bendrą ir visapusišką numatomų skaitmeninimo pastangų pobūdį. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane vienas komponentas yra skirtas tik Kroatijos ekonomikos ir visuomenės skaitmeninei transformacijai, imantis nuoseklių priemonių, skirtų viešojo administravimo skaitmeninimui ir skaitmeninių viešųjų paslaugų teikimui remti. Jame taip pat numatomos investicijos į skaitmeninį junglumą, kuriomis siekiama tobulinti fiksuotojo ir mobiliojo ryšio paslaugų skaitmeninę infrastruktūrą atokiose kaimo vietovėse, atsiliekančiose pagal skaitmeninės įtraukties rodiklius;

(33) be to konkretaus skaitmeninei pertvarkai skirto komponento, dauguma kitų komponentų taip pat prisidedama prie Kroatijos skaitmeninės transformacijos. Plane numatytos svarbios priemonės, susijusios su transporto, energetikos, sveikatos priežiūros, teisingumo ir švietimo sektorių skaitmeninimu, konkrečiai investuojant į skaitmenines priemones aukštojo mokslo srityje. Numatoma, kad parengus išsamią strategiją bus nustatyta artimiausio dešimtmečio Kroatijos skaitmeninės transformacijos kryptis, apibrėžti strateginiai tikslai dėl ekonomikos, viešojo administravimo ir teisingumo skaitmeninės pertvarkos, skaitmeninio junglumo ir skaitmeninių įgūdžių ugdymo;

(34) tikimasi, kad su skaitmeniniais aspektais susijusios reformos ir investicijos, remiamos pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, turės ilgalaikį poveikį. Pavyzdžiui, numatoma, kad dėl investicijų, kuriomis remiama Kroatijos viešojo administravimo skaitmeninė transformacija, atsiras sisteminių pokyčių plėtojant sąveikias sistemas nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis ir priimant duomenimis pagrįstus viešojo administravimo sprendimus. Taip pat tikimasi, kad dėl jų pasikeis Kroatijos viešojo administravimo sąveika su naudotojais. Taip pat tikimasi, kad investicijos į junglumą padės sumažinti miesto ir kaimo vietovių skaitmeninę takoskyrą, numatant kitų nacionalinių arba Sąjungos fondų lėšomis finansuojamas papildomas priemones, kuriomis siekiama užtikrinti Sąjungos gigabitinio ryšio tikslų įgyvendinimą;

Ilgalaikis poveikis

(35) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies g punktą ir V priedo 2.7 skirsnį, iš esmės (A reitingas) numatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu padaryti Kroatijai ilgalaikį poveikį;

(36) numatoma, kad vykdant reformas, kuriomis siekiama sumažinti įmonėms tenkančią administracinę ir finansinę naštą – sušvelninti griežtą reguliavimą ir sumažinti parafiskalinius mokesčius, padidės vertė privačiajame sektoriuje. Panašiai, kovos su korupcija ir pinigų plovimu priemonėmis, taip pat reformomis, kuriomis siekiama sumažinti neišnagrinėtų bylų skaičių ir paspartinti jų nagrinėjimą teisingumo sistemoje, turėtų būti sustiprintos institucijos ir padidintas investuotojų pasitikėjimas – tai padėtų Kroatijai pritraukti investicijų ir praktinės patirties. Vykdant reguliuojamųjų profesijų liberalizavimo reformas ekonomikoje turėtų padidėti konkurencija, kuri būtų naudinga vartotojams ir skatintų kurti darbo vietas. Tikimasi, kad reformos, kuriomis didinamas mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemos veiksmingumas ir efektyvumas, įskaitant patobulintą MTP mokesčių lengvatų sistemą ir inovacijų rėmimo programas, paskatins kompetencijos sričių plėtrą ir turės ilgalaikį teigiamą poveikį našumui ir visai ekonomikai. Valstybės valdomų įmonių valdymo tobulinimas ir aktyvesnis tokių įmonių ir negamybinio turto pardavimas turėtų turėti ilgalaikį teigiamą poveikį ekonomikos paskirstymo veiksmingumui. Taip pat numatyta svarbių iniciatyvų, kuriomis siekiama tobulinti viešojo administravimo procesus, pavyzdžiui, taikomus verslui registruoti ir mokesčiams mokėti, be kita ko, juos skaitmeninant, ir remti valstybės tarnautojų įgūdžių tobulinimą – tai turėtų turėti ilgalaikį teigiamą poveikį ir įmonėms, ir namų ūkiams teikiamų paslaugų kokybei;

(37) tikimasi, kad investicijos į švietimą, sveikatos priežiūrą ir darbo rinkos įgūdžius turės ilgalaikį teigiamą poveikį žmogiškajam kapitalui. Investicijos į mokslinius tyrimus ir inovacijas turėtų padėti padidinti įmonių našumą ir konkurencingumą, o investuojant į švarią energiją, tvarų turizmą, transporto sistemos modernizavimą, skaitmeninę ir žaliąją pertvarką turėtų būti padidintas struktūrinis ekonomikos tvarumas ir ilgainiui pritraukta papildomų investicijų. Tikimasi, kad derinant energijos vartojimo efektyvumo ir seisminės pastatų renovacijos priemones taip pat bus padarytas ilgalaikis poveikis ir energijos suvartojimo mažinimui, ir saugos didinimui;

(38) ilgalaikis plano poveikis taip pat gali būti padidintas užtikrinant plano ir kitų programų, finansuojamų iš sanglaudos politikos fondų, sąveiką, visų pirma iš esmės sprendžiant giliai įsišaknijusias teritorines problemas ir skatinant darnų vystymąsi;

Stebėsena ir įgyvendinimas

(39) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies h punktą ir V priedo 2.8 skirsnį, ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane pasiūlyta tvarka yra tinkama (A reitingas), kad būtų užtikrinta veiksminga ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano stebėsena ir įgyvendinimas, įskaitant numatomą tvarkaraštį, tarpines bei siektinas reikšmes ir susijusius rodiklius;

(40) įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano priemones turėtų dalyvauti kelios valdžios institucijos. Centrinė koordinavimo įstaiga, kuri turi būti įsteigta prie Finansų ministerijos, būtų vadovaujančioji nacionalinė įstaiga, kuriai būtų pavestas bendras ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano koordinavimas ir stebėsena, įskaitant aktyvią priemonių įgyvendinimo pažangos stebėseną, remiantis kiekvienam komponentui nustatytomis tarpinėmis reikšmėmis ir tikslinėmis reikšmėmis. Tiesioginė atsakomybė už ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano reformų ir investicijų įgyvendinimą teks kompetentingoms ministerijoms, o ministrų lygmens įgyvendinimo komitetas turėtų užtikrinti visų Sąjungos lėšų panaudojimo nuoseklumą. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane apibrėžtos kiekvienos į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktos investicijos ir reformos tarpinės ir siektinos reikšmės. Tarpinių ir siektinų reikšmių skaičius yra proporcingas priemonių skaičiui ir su Kroatijos ekonomika susijusiam plano dydžiui. Tarpinėms ir siektinoms reikšmėms naudojami siūlomi kokybiniai ir kiekybiniai rodikliai yra pakankamai aiškūs, realistiški ir išsamūs, kad būtų galima atsekti ir patikrinti jų įgyvendinimą. Kadangi ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą sudaro išsamios koordinavimo, įgyvendinimo ir stebėsenos priemonės, jo įgyvendinimas turėtų iš esmės priklausyti nuo įgyvendinimo institucijų (kai kurias iš jų dar reikia nustatyti ar įsteigti) administracinių ir įgyvendinimo pajėgumų. Taigi, ypatingą dėmesį reikia skirti įgyvendinimo ir koordinavimo struktūros sukūrimui. Numatoma, kad jos dalis – centrinė koordinavimo įstaiga – turi būti įsteigta iki 2021 m. pabaigos, kaip matyti iš atitinkamos tarpinės reikšmės;

(41) valstybės narės turėtų užtikrinti, kad apie finansinę paramą pagal priemonę būtų pranešama ir ji būtų patvirtinama pagal Reglamento (ES) 2021/241 34 straipsnį. Pagal techninės paramos priemonę reikia prašyti techninės paramos siekiant padėti valstybėms narėms įgyvendinti jų planus;

Išlaidų įvertinimas

(42) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies i punktą ir V priedo 2.9 skirsnį, ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane pateiktas visų numatytų plano išlaidų sumos pagrindimas yra vidutiniškai (B reitingas) pagrįstas, patikimas, atitinka išlaidų veiksmingumo principą ir yra proporcingas tikėtinam nacionaliniam ekonominiam ir socialiniam poveikiui;

(43) apskritai Kroatija pateikė išsamų kiekvienos priemonės išlaidų paskirstymą nurodydama panašius ankstesnius projektus arba atliktas studijas, kad pagrįstų išlaidas, ir tinkamus bendroms išlaidoms nustatyti naudojamos metodikos paaiškinimus. Dėl įvairių priemonių, kurių išlaidų negalima išsamiai nustatyti iš anksto, nes projektai bus atrenkami konkurso būdu, pavyzdžiui, skelbiant kvietimus teikti pasiūlymus, ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane paprastai pateikiamas ankstesne patirtimi pagrįstas pagrindimas, kad išlaidos nėra neproporcingos priemonės tikslams. Didelės priemonių daugumos išlaidų įverčiai laikomi pagrįstais ir tikėtinais. Nors Kroatija įdėjo nemažai pastangų, kad pateiktų reikiamą informaciją apie išlaidas, išlaidų nustatymo metodika ir pagrindimas

neaprėpia nuosekliai visų priemonių elementų, o kai kuriais atvejais trūksta bendrų išlaidų dalių paaiškinimų. Kai kurių išlaidų įverčių atveju išlaidos vidutiniškai viršijo panašių projektų išlaidų intervalą. Kadangi šių išlaidų įverčių apskaičiavimo metodika nėra pakankamai gerai paaiškinta ir ryšys tarp pagrindimo ir pačių išlaidų kartais nėra visiškai aiškus, didesnio išlaidų nustatymo kriterijaus reitingo suteikti negalima. Galiausiai, ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano visos numatytos išlaidos atitinka išlaidų veiksmingumo principą ir yra proporcingos tikėtinam nacionaliniam ekonominiam ir socialiniam poveikiui;

Finansinių interesų apsauga

(44) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies j punktą ir V priedo 2.10 skirsnį, ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane pasiūlyta tvarka yra tinkama (A reitingas), kad naudojant pagal tą reglamentą skirtas lėšas būtų užkirstas kelias korupcijai, sukčiavimui ir interesų konfliktams, jie būtų nustatyti ir ištaisyti, ir ta tvarka numatoma veiksmingai užkirsti kelią dvigubam finansavimui pagal tą reglamentą ir kitas Sąjungos programas. Tai netrukdo taikyti kitų įrankių ir priemonių, kuriais skatinama laikytis Sąjungos teisės ir užtikrinama, kad jos būtų laikomasi, be kita ko, siekiant užkirsti kelią korupcijai, sukčiavimui ir interesų konfliktams, jiems nustatyti ir pašalinti, taip pat siekiant apsaugoti Sąjungos finansus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2092[8];

(45) Kroatijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimo sistema aprašyta tinkamai. Ji sukurta nuosekliai ir pagrįsta patvariais procesais ir struktūromis, visų pirma kontrolės ir audito subjektų funkcijos ir pareigos yra aiškios, atitinkamos kontrolės funkcijos yra tinkamai atskirtos ir užtikrinamas auditą atliekančių asmenų nepriklausomumas. Plano įgyvendinimą koordinuojanti įstaiga turėtų būti Finansų ministerijos Makroekonominės analizės direktoratas. Kiekvieno komponento ir pagalbinio komponento reformoms ir investicijoms įgyvendinti paskirta ministerijų ir centrinės valdžios lygmens kompetentinga institucija pagal Valstybės administravimo sistemos akte nustatytą sektorinę kompetenciją. Už mokėjimo prašymų rengimą patikrinus, kaip siekiama tarpinių ir siektinų reikšmių, ir teikimą Europos Komisijai kas pusmetį, kartu pateikiant valdymo deklaraciją ir atlikto audito santrauką, turėtų būti atsakingas Finansų ministerijos Nacionalinio fondo departamentas. Audito institucijos užduotys pavestos Europos Sąjungos programų įgyvendinimo sistemos audito agentūrai (toliau – ARPA);

(46) apskritai Kroatijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane pasiūlyta tvarka užkirsti kelią korupcijai, sukčiavimui ir interesų konfliktams, juos nustatyti ir ištaisyti, naudojant pagal Reglamentą (ES) 2021/241 skirtas lėšas, įskaitant tvarką, kuria siekiama užkirsti kelią dvigubam finansavimui, įvertinta kaip tinkama. Su įstaigų, dalyvaujančių įgyvendinant planą ir vykdant kontrolę, teisinių įgaliojimų nustatymu, koordinavimo įstaiga ir IT sistemos modernizavimu susijusios tarpinės reikšmės turėtų būti pasiektos prieš pateikiant pirmąjį mokėjimo prašymą. Be to, už kontrolės priemones atsakingi subjektai turėtų turėti teisinius įgaliojimus ir administracinius pajėgumus jų planuojamoms funkcijoms ir užduotims atlikti, su sąlyga, kad su darbo krūvio analize susijusios tarpinės reikšmės ir atitinkamos

[8] 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2092 dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo (OL L 433I, 2020 12 22, p. 1).

rekomendacijos bus įgyvendintos ne vėliau nei bus pateiktas pirmasis mokėjimo prašymas;

Plano darna

(47) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies k punktą ir V priedo 2.11 skirsnį, į planą dideliu mastu (A reitingas) įtrauktos reformų ir viešųjų investicinių projektų įgyvendinimo priemonės, kurios sudaro darnius veiksmus;

(48) Kroatijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą sudaro penki komponentai ir viena iniciatyva, kurie yra darnūs ir atitinka bendrus tikslus skatinti Kroatijos ekonomikos atsigavimą ir sumažinti COVID-19 poveikį, prisidėti prie žaliosios bei skaitmeninės pertvarkos ir integracinio augimo ir padidinti Kroatijos ekonomikos atsparumą ir konkurencingumą. Plano komponentais, ypač pastatų renovacijos iniciatyva turėtų būti prisidedama ir prie objektų, kuriuos nuniokojo du stiprūs žemės drebėjimai, 2020 m. įvykę centrinėje Kroatijoje ir turėję padarinių Zagrebe ir jo apylinkėse, taip pat Banovinos regione. Dėl kiekvienos iš penkių komponentų ir iniciatyvų yra sudarytas nuoseklus reformų ir investicijų rinkinys, numatant viena kitą sustiprinančias ir (arba) papildančias priemones. Užtikrinta įvairių komponentų ir iniciatyvų sąveika ir nė viena priemonė neprieštarauja ar nekenkia kitos veiksmingumui;

Lygybė

(49) į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktos priemonės, kurios galėtų padėti padidinti moterų dalyvavimą darbo rinkoje. Numatoma, kad darbo rinkos reforma prisidės prie to tikslo, palengvins profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą, netiesiogiai sumažins vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą ir didelį vyrų ir moterų pensijų skirtumą. Pagal planą turėtų būti finansuojami IRT projektai, kuriuose atsižvelgiama į lygybės aspektus. Jame numatyta švietimo sistemos reforma, kuria siekiama užtikrinti lygias galimybes visiems vaikams, visų pirma padidinant dalyvavimą ankstyvojo ugdymo ir priežiūros sistemoje ir mokymo valandų skaičių pradinėje mokykloje. Kroatija turėtų plėtoti socialinės mentorystės paslaugas, kuriomis turėtų būti remiamos sunkiai pasiekiamos gavėjų grupės, kaip antai neįgalieji, smurto aukos, benamiai, migrantai, romai ir jauni žmonės, nedalyvaujantys socialinės gerovės sistemoje, siekiant padėti jiems įsidarbinti. Plane numatytos kelios investicijos konkretiems neįgaliųjų poreikiams patenkinti, pavyzdžiui, priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti pastatų ir būsto aplinkos prieinamumą, teikti tinkamas judumo paslaugas, skatinti mišrią prieigą prie darbo vietos ir užtikrinti galimybę naudotis skaitmeninėmis viešosiomis paslaugomis;

Saugumo įsivertinimas

(50) investicijų į skaitmeninius pajėgumus ir junglumą atveju pagal Reglamento (ES) 2021/241 18 straipsnio 4 dalies g punktą pateiktas saugumo įsivertinimas. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane aprašyta, kaip nacionalinė reguliavimo institucija parengė įsakymo dėl ryšių tinklų ir paslaugų saugumo ir vientisumo apsaugos priemonių įgyvendinimo tvarkos ir laiko projektą, kuriame taip pat nustatyti reikalavimai užtikrinti 5G elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų saugumą

remiantis rekomendacijomis, pateiktomis 2020 m. sausio 29 d. Europos Komisijos komunikate „Saugaus 5G ryšio diegimas ES. ES priemonių rinkinio įgyvendinimas“[9];

Tarpvalstybiniai ir daugiašaliai projektai

(51) Į planą įtraukti tarpvalstybiniai ir daugiašaliai projektai trijose srityse. Pirma, numatytos priemonės, susijusios su informacinių sistemų sąveikumu pagal skaitmeninės pertvarkos komponentą, kuris apima pagrindinių registrų sukūrimą, atnaujinimą ir sujungimą ir centrinės sąveikumo sistemos sukūrimą pagal Europos sąveikumo sistemą. Antra, pagal švietimo komponentą, tikimasi, kad aukštojo mokslo skaitmeninė transformacija paskatins ir paspartins stipresnį aukštojo mokslo įstaigų dalyvavimą tarpvalstybiniuose ir daugiašaliuose projektuose, ypač tuose, kuriuose nustatyta būtina dalyvavimo sąlyga – skaitmeninė branda. Trečia, vandens ir atliekų tvarkymo komponento Viešųjų vandentiekio tinklų plėtros programa ir Viešųjų kanalizacijos tinklų plėtros programa turi teigiamą poveikį aplinkai, nes jomis mažinama aplinkos ir vandens išteklių tarša, prisidedama prie vandens telkinių išsaugojimo, todėl šia prasme jų poveikis yra tarpvalstybinis ir pasaulinis;

Konsultacijų procesas

(52) prieš pateikdama savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą Kroatija vykdė konsultavimosi procesą, o 2020 m. gruodžio mėn. pateikusi plano projektą Komisijai surengė viešas konsultacijas su suinteresuotaisiais subjektais. 2021 m. sausio–gegužės mėn. valdžios institucijos surengė daugiau nei 15 teminių susitikimų su įvairiais suinteresuotaisiais subjektais ir jiems pristatė Kroatijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano galimybes konkrečiose srityse, plano struktūrą, kriterijus, procesą ir papildomumą su kitais Sąjungos fondais. Prieš priimant planą 2021 m. balandžio 1 d. plano santrauka buvo paskelbta ir pateikta žiniasklaidai. Vyriausybei priėmus planą jo santrauka buvo paskelbta Vyriausybės svetainėje ir 2021 m. balandžio 14 d. apsvarstyta Parlamente;

(53) Kroatijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane nėra išdėstyti valdžios institucijų planai, kaip į plano įgyvendinimą įtraukti suinteresuotuosius subjektus. Siekiant užtikrinti susijusių subjektų atsakomybę, itin svarbu, kad teritorinio išteklių paskirstymo įgyvendinant į planą įtrauktas investicijas ir reformas stebėsenos procese dalyvautų visos atitinkamos regioninės ir vietos valdžios institucijos ir kiti suinteresuotieji subjektai, įskaitant socialinius partnerius ir pilietinę visuomenę;

Teigiamas įvertinimas

(54) Komisijai teigiamai įvertinus Kroatijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir padarius išvadą, kad planas pakankamai atitinka Reglamente (ES) 2021/241 nustatytus vertinimo kriterijus, kaip numatyta to reglamento 20 straipsnio 2 dalyje, šiame sprendime turėtų būti išdėstytos planui įgyvendinti būtinos reformos ir investiciniai projektai, atitinkamos tarpinės bei siektinos reikšmės ir rodikliai, taip pat planui įgyvendinti kaip negrąžintina finansinė parama Sąjungos teikiama suma;

Finansinis įnašas

(55) Kroatijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano visos numatytos išlaidos yra 6 393 794 220 EUR. Kadangi ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas pakankamai atitinka vertinimo kriterijus, nustatytus Reglamente (ES) 2021/241, be to,

[9] COM/2020/50.

visų jame numatytų išlaidų suma yra didesnė už Kroatijai teikiamą didžiausią finansinį įnašą, Kroatijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planui skiriamas finansinis įnašas turėtų būti lygus Kroatijai teikiamo finansinio įnašo visai sumai;

(56) pagal Reglamento (ES) 2021/241 11 straipsnio 2 dalį didžiausio finansinio įnašo Kroatijai apskaičiavimas turėtų būti atnaujintas ne vėliau kaip 2022 m. birželio 30 d. Iš esmės pagal to reglamento 23 straipsnio 1 dalį dabar Kroatijai turėtų būti pateikta suma, dėl kurios teisinis įsipareigojimas būtų prisiimtas ne vėliau kaip 2022 m. gruodžio 31 d. Jei būtina, atnaujinus didžiausią finansinį įnašą, Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, nepagrįstai nedelsdama turėtų iš dalies pakeisti šį sprendimą, kad įtrauktų atnaujintą didžiausią finansinį įnašą;

(57) teiktina parama turi būti finansuojama Komisijai skolinantis Sąjungos vardu, remiantis Tarybos sprendimo (ES, Euratomas) 2020/2053[10] 5 straipsniu. Parama turėtų būti išmokama dalimis, kai Kroatija patenkinamai pasieks nustatytas atitinkamas su ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimu susijusias tarpines ir siektinas reikšmes;

(58) Kroatija paprašė išankstinio finansavimo, sudarančio 13 % finansinio įnašo. Ta suma Kroatijai turėtų būti skiriama vadovaujantis įsigaliojusiu finansavimo susitarimu, numatytu Reglamento (ES) 2021/241 23 straipsnio 1 dalyje;

(59) šis sprendimas neturėtų daryti poveikio jokių procedūrų, susijusių su Sąjungos lėšų skyrimu pagal bet kurią kitą Sąjungos programą, išskyrus Reglamentą (ES) 2021/241, arba procedūrų, kurios susijusios su vidaus rinkos veikimo iškraipymu ir gali būti vykdomos, visų pirma pagal Sutarties 107 ir 108 straipsnius, rezultatams. Jis nėra viršesnis už reikalavimą, kad pagal Sutarties 108 straipsnį valstybės narės praneštų Komisijai apie galimos valstybės pagalbos atvejus,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimas

Kroatijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimas remiantis Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalyje numatytais kriterijais patvirtinamas. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytos reformos ir investiciniai projektai, jo stebėsenos ir įgyvendinimo tvarka ir tvarkaraštis, įskaitant atitinkamas tarpines ir siektinas reikšmes, atitinkami rodikliai, susiję su numatytų tarpinių ir siektinų reikšmių pasiekimu, ir Komisijai užtikrinamos visapusiškos prieigos prie pagrindinių susijusių duomenų tvarka yra išdėstyti šio sprendimo priede.

2 straipsnis

Finansinis įnašas

1. Sąjunga Kroatijai kaip negrąžintiną paramą pateikia 6 295 431 146 EUR finansinį įnašą[11]. Dėl pateikiamos 4 631 762 551 EUR sumos turi būti teisiškai įsipareigota ne vėliau kaip 2022 m. gruodžio 31 d. Jei pagal Reglamento (ES) 2021/241 11

[10] OL L 424, 2020 12 15, p. 1.

[11] Ši suma atitinka finansinį asignavimą atskaičius Kroatijos proporcingą išlaidų dalį, nurodytą Reglamento (ES) 2021/241 6 straipsnio 2 dalyje, apskaičiuotą pagal to reglamento 11 straipsnyje pateiktą metodiką.

straipsnio 2 dalį atnaujinus apskaičiavimą gauta suma Kroatijai yra lygi šiai sumai arba už ją didesnė, dėl pateikiamos papildomos 1 663 668 594 EUR sumos turi būti teisiškai įsipareigota nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d.

2. Sąjungos finansinį įnašą Komisija Kroatijai pateikia dalimis pagal priedą. 818 406 049 EUR suma pateikiama kaip išankstinio finansavimo mokėjimas, lygus 13 % finansinio įnašo. Išankstinį finansavimą ir paramos dalis Komisija gali išmokėti viena ar keliomis dalinėmis išmokomis. Dalinių išmokų dydis priklauso nuo turimo finansavimo.

3. Išankstinis finansavimas skiriamas vadovaujantis įsigaliojusiu finansavimo susitarimu, numatytu Reglamento (ES) 2021/241 23 straipsnio 1 dalyje. Išankstinis finansavimas patvirtinamas jį proporcingai atskaičius iš paramos dalių mokėjimo.

4. Paramos dalių išmokėjimas pagal finansavimo susitarimą priklauso nuo turimo finansavimo ir pagal Reglamento (ES) 2021/241 24 straipsnį priimto Komisijos sprendimo, kad Kroatija patenkinamai pasiekė nustatytas atitinkamas su ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimu susijusias tarpines ir siektinas reikšmes. Įsigaliojus 1 dalyje nurodytiems teisiniams įsipareigojimams, tam, kad atitiktų mokėjimo reikalavimus, tarpinės ir siektinos reikšmės turi būti pasiektos ne vėliau kaip 2026 m. rugpjūčio 31 d.

3 straipsnis
Adresatas

Šis sprendimas skirtas Kroatijos Respublikai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas